

Taku Orientēšanās (Taku-O) sacensību pamatprincipi.

Būtiskākās atšķirības no citām orientēšanās sporta disciplīnām (O'skrējiena, O'slēpojuma un Velo-O).

Taku-O disciplīnai, jau kopš tās ieviešanas sākuma, lielākajā daļā valstīs nacionālajās orientēšanās federācijās lieto nosaukumu **Precīzā Orientēšanās** (saīsināti „Pre-O”)

Pre-O sacensībās labu rezultātu sasniegšanai fiziskais spēks un ātrums **nav noteicošais**, līdz ar to tajās ir iespējams sekmīgi startēt gan **lēnas un mierīgas pastaigas cienītājiem**, gan arī cilvēkiem **ar īpašajām vajadzībām**, kuri pārvietojoties lieto ratiņkrēslus vai atbalsta līdzekļus (*spiekus, kruķus, pavadītāja rokas atbalstu u.c.*). Tā kā šajā orientēšanās sporta disciplīnā dalībnieki neklasificējas pēc vecuma, pārvietošanās paņēmiena un dzimuma, tad sievietēm ir kolosālas iespējas pierādīt savu pārākumu pār vīriešiem.

Pre-O sacensībās dalībniekiem rezultātu nosaka pēc **iegūtajiem punktiem** par navigācijas precizitāti.

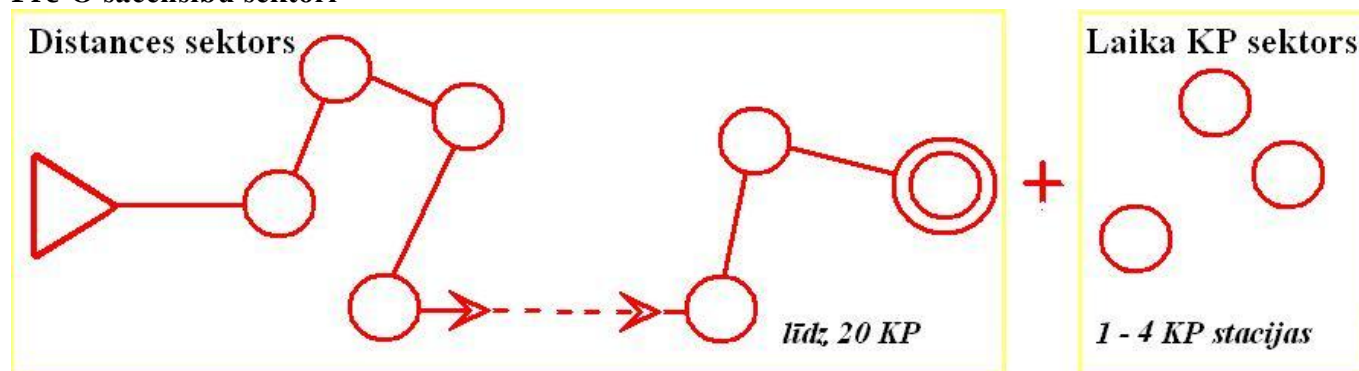
Pre-O sacensības noris divos sektoros:

- **Distances sektorā**, kur rezultātu nosaka iegūto punktu summa;
- **Laika KP (LKP) sektorā**, kur rezultātu nosaka dalībnieka **pareizās atbildes ātrums sekundēs un iegūtie punkti**. Ja LKP sektorā ir 2 – 4 KP stacijas, tad sekundes tiek summētas

Pre-O sacensību galējo rezultātu nosaka, **summējot distancē un LKP sektorā iegūtos punktus**.

Ja diviem vai vairākiem dalībniekiem ir **vienāds iegūto punktu skaits**, tad augstāku vietu ieņem dalībnieks, kuram **LKP sektorā ir mazāka sekunžu summa**.

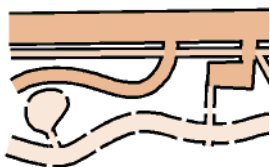
Pre-O sacensību sektori

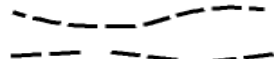
Dalībnieka pienākumi un uzdevumi Pre-O sacensībās

Distancē dalībnieks KP apmeklē kartē norādītā secībā.

Dalībnieks drīkst pārvietoties tikai pa tām takām vai ceļiem, kuri kartē ir attēloti ar **melnu dubultlīniju** un vidus **brūnā krāsā**.

Pa citām taciņām (*t.i. kuras kartē attēlotas melnā krāsā*) pārvietošanās **STINGRI AIZLIEGTA** un tās drīkst izmantot, kā orientierus **TIKAI** navigācijai un pozicionēšanai.

STINGRI AIZLIEGTA pārvietošanās pa kāpnēm vai trepēm.

Nonākot pie norādītā KP grupu rajonā, dalībniekam no navigācijas punkta (*skat. attēlā*) ir jānosaka, kurš no vairākiem dabā redzamajiem KP zīmēm „prizmām”, „lukturēm” vai „karodziņiem” (*turpmāk tekstā „KP karodziņi”*) atbilst kartē iezīmētā KP aplīša centram un leģendai.

Pieiet pie KP karodziņiem dalībnieks **NEDRĪKST!**

KP dalībnieks nosaka **tikai no navigācijas punkta:**

Pa kreisi vistālākais KP karodziņš ir „A”, no tā pa labi nākamais ir „B”, tālāk pa labi „C” utt.

Attiecīgajā KP rajonā, karodziņu skaitu dalībnieks uzzina, skatoties KP leģendu tabulas 2. kolonnā norādītos burtus:

A – viens KP karodziņš;

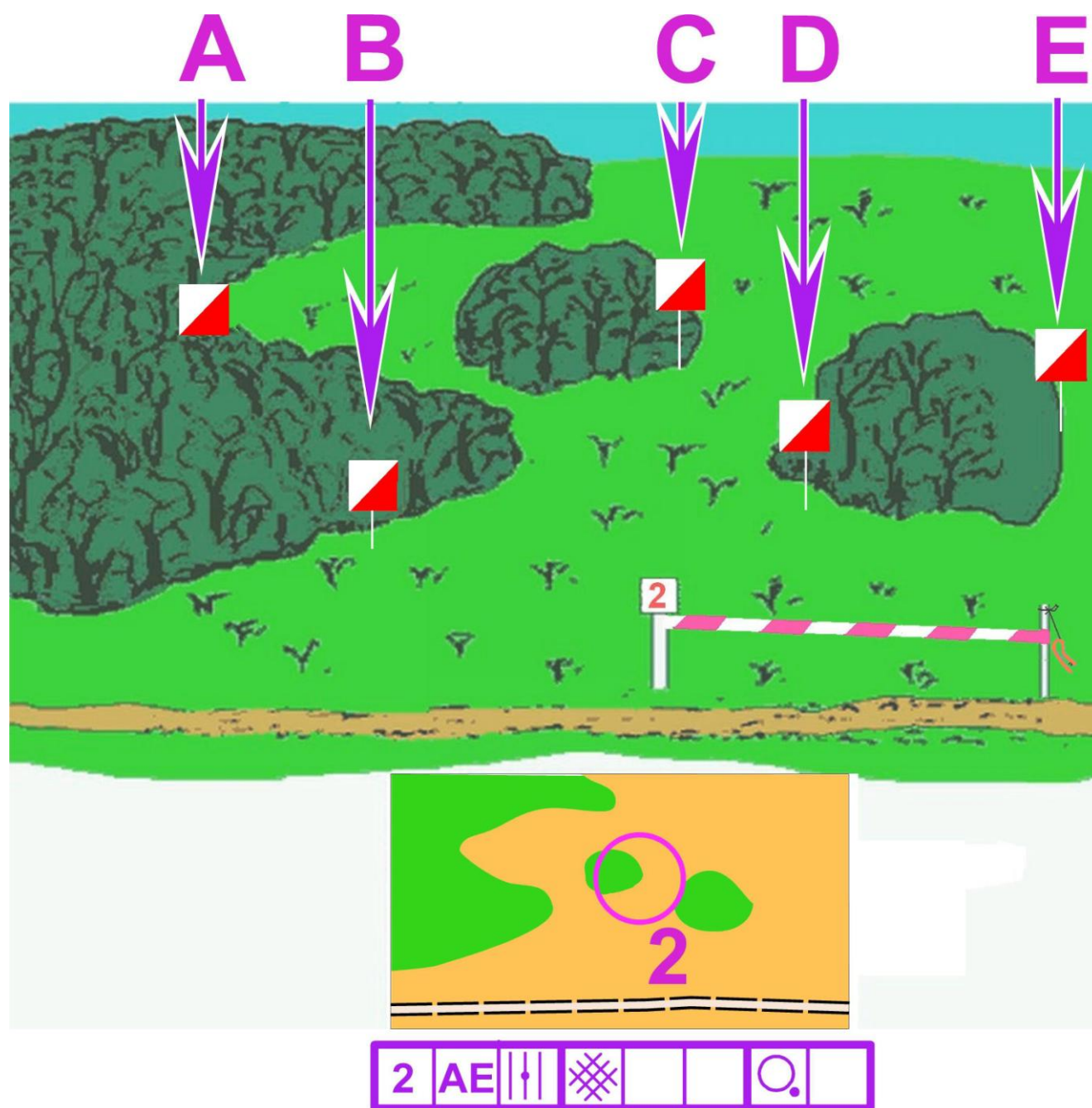
AB – divi KP karodziņi;

AC – trīs KP karodziņi;

AD – četri KP karodziņi;

AE – pieci KP karodziņi.

Savu lēmumu dalībnieks apstiprina, ar kompostieri atzīmējoties īpašā kontrolkartiņā (*skat. sadaļā „Kontrolkartiņa”*).

Starts

Pre-O sacensībās starta vietas iekārtojumam un tiesnešu darbībai ir maz atšķirību no darbības klasisko O'skrējiena, O'slēpojuma vai Velo-O sacensību starta vietām.

Starta vietai jābūt iekārtotai uz tāda laukuma vai platiem ceļiem, lai dalībniekiem kuri pārvietojas ar braucamkrēsliem vai citiem pārvietošanās palīgīdzekļiem nesagādātu nekādas grūtības vai neērtības pārvietoties.

Visa nepieciešamā informācija un starta protokoli ir jānovieto tādā augstumā, lai būtu labi saredzama braucamkrēslos sēdošajiem un maza auguma dalībniekiem.

Distance

Pre-O sacensību distanču plānotājam, distance jāplāno tā, lai visā tās garumā, bez grūtībām var pārvietoties jebkurš dalībnieks, t. sk. arī tie kuri pārvietojas ratiņkrēslos vai lieto pārvietošanās palīgīdzekļus (*kruķus, spieķus u.c. atbalsta līdzekļus*).

Pre-O sacensībās distance pēc optimālā dalībnieka ceļu izvēles varianta nedrīkst pārsniegt 3500 metri.

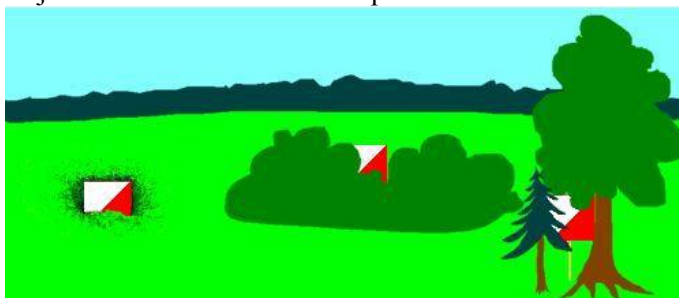
Distancē katra KP rajons sastāv no:

- navigācijas punkta (NP);
- 1 – 5 KP karodziņiem;
- Atzīmēšanās ierīce (*kompostieris pie NP*).

NP tiek iekārtoti KP rajonā pie tuvākā ceļa, takas vai laukuma tādās vietās lai pie tā bez grūtībām var piekļūt jebkurš dalībnieks, arī ar braucamkrēsliem, lai no šīs vietas noteiktu KP.

KP karodziņiem (*arī nepareizajiem*) dabā ir jābūt iekārtotiem 1 metra augstumā no zemes virsmas uz/pie vai starp konkrētiem apvidus orientieriem, kuri ir izlasāmi kartē, nevis kur pagadās.

KP vietas aprakstam (*legēndai*) ir jāskaidro ar kartē iedrukātā aplīša centru.

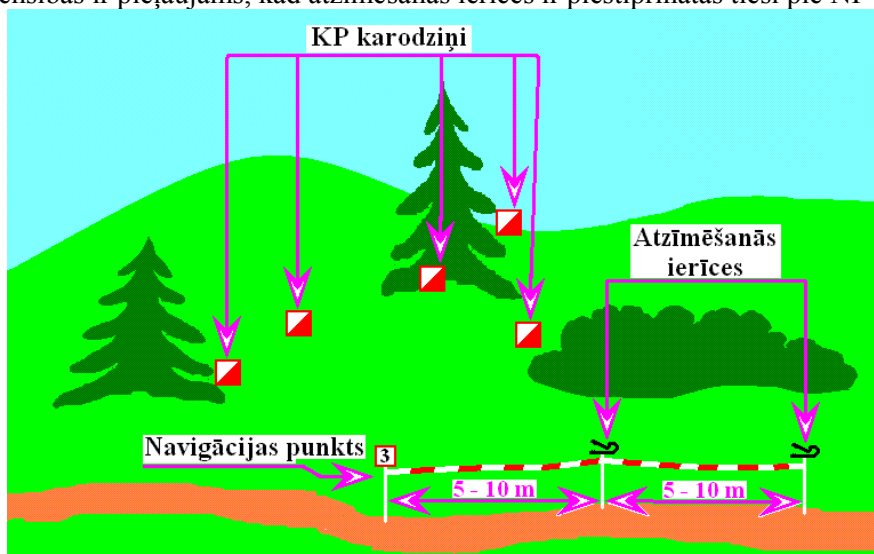

Visiem apvidū izliktajiem KP karodziņiem ir jābūt labi saredzamiem no NP. Nav obligāti jābūt pilnībā atklātai KP karodziņa virsmai, bet ne mazāk, kā 1/3 ir jābūt labi saredzamai.

Atzīmēšanās ierīcēm ir jābūt ceļa, takas malā apm 5 – 20 m aiz navigācijas punkta, dalībnieka iešanas virzienā uz nākamo KP. Atzīmēšanās ierīces nedrīkst būt tuvāk par 5 m no NP un viena no otras. No NP līdz pēdējai atzīmēšanās ierīcei ir jābūt novilktaī lentai.

Sacensību rīkotāji drīkst noteikt arī citādu atzīmēšanās kārtību – compostieri pirms starta tiek izsniegti katram dalībniekam uz rokas. Ar galvenā tiesneša atļauju drīkst arī lietot savu compostieri, ja tāds ir.

Tautas un iesācēju sacensībās ir pieļaujams, kad atzīmēšanās ierīces ir piestiprinātas tieši pie NP

Dalībniekiem kuri pārvietojas bez palīgīdzekļiem **STINGRI AIZLIEGTS** noiet nost no ceļa, takas un pieiet pie KP karodziņiem. Taku un ceļu krustojumos vai savienojumos **STINGRI AIZLIEGTS** „nogriezt stūrišus” (*t.i. pa taisno pāriet uz citu ceļu vai taku*).

Kontrollkartīņa

Pre-O sacensībās dalībnieks savu lēmumu par identificēto KP apstiprina, veicot atzīmi īpašajā kontrollkartīņā. Kontrollkartīņa sastāv no divām daļām: Galvenā daļa un pasaknītis.

Šajās sadaļās ierakstus veic tikai sacensību tiesneši

Grupa		Vārds Uzvārds	F	1. Laika KP	2. Laika KP	3. Laika KP	4. Laika KP	Kopā Laika KP	Punkti	Rezultāts									
Klubs		Tf Nr vai E-pasts	S	Atbilde	Atbilde	Atbilde	Atbilde	sek	distancē	Punkti									
			L	1 sek + / -	1 sek + / -	1 sek + / -	1 sek + / -		Laika KP	Mīnus soda p.									
				2 sek	2 sek	2 sek	2 sek		Kopā	REZ.									
20A	19A	18A	17A	16A	15A	14A	13A	12A	11A	10A	9A	8A	7A	6A	5A	4A	3A	2A	1A
20B	19B	18B	17B	16B	15B	14B	13B	12B	11B	10B	9B	8B	7B	6B	5B	4B	3B	2B	1B
20C	19C	18C	17C	16C	15C	14C	13C	12C	11C	10C	9C	8C	7C	6C	5C	4C	3C	2C	1C
20D	19D	18D	17D	16D	15D	14D	13D	12D	11D	10D	9D	8D	7D	6D	5D	4D	3D	2D	1D
20E	19E	18E	17E	16E	15E	14E	13E	12E	11E	10E	9E	8E	7E	6E	5E	4E	3E	2E	1E
20Z	19Z	18Z	17Z	16Z	15Z	14Z	13Z	12Z	11Z	10Z	9Z	8Z	7Z	6Z	5Z	4Z	3Z	2Z	1Z
20Z	19Z	18Z	17Z	16Z	15Z	14Z	13Z	12Z	11Z	10Z	9Z	8Z	7Z	6Z	5Z	4Z	3Z	2Z	1Z
20E	19E	18E	17E	16E	15E	14E	13E	12E	11E	10E	9E	8E	7E	6E	5E	4E	3E	2E	1E
20D	19D	18D	17D	16D	15D	14D	13D	12D	11D	10D	9D	8D	7D	6D	5D	4D	3D	2D	1D
20C	19C	18C	17C	16C	15C	14C	13C	12C	11C	10C	9C	8C	7C	6C	5C	4C	3C	2C	1C
20B	19B	18B	17B	16B	15B	14B	13B	12B	11B	10B	9B	8B	7B	6B	5B	4B	3B	2B	1B
20A	19A	18A	17A	16A	15A	14A	13A	12A	11A	10A	9A	8A	7A	6A	5A	4A	3A	2A	1A

G a l v e n ā d a ļ a P a s a k n ī t i s

Ierakstus veic sacensību dalībnieks

Laika KP atbildes → 1. stacija 2. stacija 3. stacija 4. stacija
Atb. Sek. Atb. Sek. Atb. Sek. Atb. Sek.

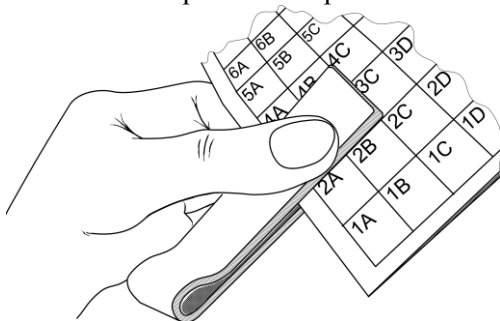
Kontrollkartīņas galvenajā daļā un pasaknītī, attiecīgajos lauciņos, dalībnieks **kārtīgā un salasāmā rokrakstā**, ieraksta savu grupu, vārdu, uzvārdu, klubu vai kolektīvu un telefona Nr vai E-pasta adresi.

Pēc tam, kad kontrollkartīņa ir aizpildīta, dalībnieks to sagatavo darbam distancē. Starp galveno daļu un pasaknīti ir locīšanas līnija un vadoties pēc tās kontrollkartīņas pasaknītis ir jānoloca. Pēc salocīšanas, ieteicams to pārbaudīt pret caurstarojošu gaismu, vai **pasaknīša rūtiņas sakrīt ar galvenās daļas rūtiņām**.

Distancē pie navigācijas punkta, kad dalībnieks ir identificējis KP, savu lēmumu apstiprina ar kompostieri veicot atzīmi kontrollkartīņā uz attiecīgā KP līnijas tajā rūtiņā, kuru viņš uzskata par pareizu.

Ja ne viens no KP karodziņiem dabā neatbilst KP aplīša centram un leģendai, tad dalībnieks veic atzīmi rūtiņā Z (*Zerro no ang.val*).

Dalībnieks ir **personīgi atbildīgs par veikto atzīmi** savā kontrollkartīņā, tāpēc pirms došanās uz nākamo KP, vajag pārbaudīt vai kompostiera nospiedums ir saredzams kontrollkartīņas abās daļās (*galvenajā un pasaknītī*).

16A	15A	14A	13A	12A	11A	10A	9A	8A	7A	6A	5A	4A	3A	2A	1A
16B	15B	14B	13B	12B	11B	10B	9B	8B	7B	6B	5B	4B	3B	2B	1B
16C	15C	14C	13C	12C	11C	10C	9C	8C	7C	6C	5C	4C	3C	2C	1C
16D	15D	14D	13D	12D	11D	10D	9D	8D	7D	6D	5D	4D	3D	2D	1D
16E	15E	14E	13E	12E	11E	10E	9E	8E	7E	6E	5E	4E	3E	2E	1E
16Z	15Z	14Z	13Z	12Z	11Z	10Z	9Z	8Z	7Z	6Z	5Z	4Z	3Z	2Z	1Z

Kontrollkartīņā, katra KP līnijā, kompostiera atzīme drīkst būt **tikai vienā rūtiņā**. Ja kompostiera atzīme ir uz vienas KP līnijas divās vai vairāk rūtiņās, dalībnieka atbilde **tiekl uzskatīta par nepareizu** arī pat tad, ja viena no atzīmēm iespējams ir pareizajā rūtiņā. Attēlā, kontrollkartīņas fragmentā ar dzelteno apvilktās atzīmes, 3., 8., 10. un 14. KP līnijās tiek uzskatītas **par nepareizām**.

Dalībnieks savu **lēmumu nedrīkst mainīt**.

Distancē **nedrīkst skali domāt**, jo tas traucē citus dalībniekus un ir sacensību noteikumu pārkāpums.

Dalībnieka kontrolkartiņas galvenajā daļā starta un finiša laiku, Laika KP stacijās, dalībnieka atbildi un laiku **drīkst ierakstīt tikai sacensību tiesnesis**.

Dalībnieks kontrolkartiņas pasaknīti drīkst pārrakstīt Laika KP atbildes un laikus no galvenās daļas. Kad dalībnieks ir veicis distanci un Laika KP sektorā, visās stacijās ir izpildījis uzdevumus, kontrolkartiņas pasaknīti atdala no galvenās daļas tā paliek pie dalībnieka, ja atsevišķās sacensībās rīkotājs nav noteicis citādi: - *piemēram*: vēl nav slēgts starts un tas atrodas tuvu finiša rajonam.

Kontrolkartiņas galvenā daļa tiek nodota sekretariātā rezultātu apstrādei.

Dalībnieka pavadonis - palīgs

Dalībniekiem, kuriem ir vajadzība distancē drīkst iet līdz pavadonis – palīgs, kurš sniedz **TIKAI FIZISKO PALĪDZĪBU**.

Katru dalībnieku, kam nepieciešama fiziska palīdzība jāpavada **veselam pavadonim**, kas sacensību laikā palīdzēs jebkuram dalībniekam, ko būs nozīmējuši rīkotāji.

Sacensību rīkotājs var atļaut dalībniekus pavadīt viņu pašu medicīniskajiem palīgiem, vai tiem kuriem ir komunikācijas ierobežojumi, “tulks”, kas pazīst to runas īpatnības, šādiem papildus pavadītājiem, **jāstāv ar muguru pret sacensību apvidu un tie nekādā veidā nedrīkst palīdzēt kartes lasīšanā, kontrolpunkta identifikācijā, analīzes vai atlases procesā**.

Neviens pavadonis **nedrīkst traucēt dalībniekam koncentrēties**.

Pavadonis – palīgs drīkst **TIKAI DALĪBNIKĀ VĀRDĀ** (*pat tad ja pats uzskata, ka dalībnieka lēmums ir nepareizs*), veikt kontrolkartiņā atzīmi, ja dalībnieka roku kustības ir ierobežotas vai ir citas problēmas darbā ar rokām. Pavadonim strikti jāpilda visas dalībnieku prasības, arī pat tādas, kas var dalībnieku diskvalificēt, jo katrs dalībnieks par sacensību noteikumu ievērošanu ir atbildīgs personīgi.

KP tiesneši – apsargi nedrīkst traucēt, aizkavēt dalībniekus. Nedrīkst sniegt nekādu informāciju un nekādu palīdzību.

Izņēmums ir tikai atļautā fiziskā palīdzība distances grūtajos posmos.

Mērķis (Finīšs)

Distances beigu (finiša) līnija tiek iekārtota uz ceļiem, takām vai laukumiem tādās vietās, kur dalībnieks bez grūtībām var pārvietoties ar jebkuru pārvietošanās palīglīdzekli.

Kad dalībnieks šķērso mērķa līniju, tiesnesis fiksē laiku. Distancē patērētais laiks dalībnieka rezultātu nenosaka, bet tas ir vajadzīgs tikai tāpēc, lai noteiktu, vai nav pārtērēts rīkotāju noteiktais kontrollaiks.

Mērķa tiešā tuvumā un visiem labi redzamā vietā jāatrodas pirmās medicīniskās palīdzības līdzekļiem ar atbilstošu medpersonālu.

Medpersonālam ir jābūt ekipētam tā, lai nepieciešamības gadījumā var strādāt arī distancē.

Kontrollaiks

Kontrollaiku dalībniekiem nosaka, atkarībā no distanču garuma un distances KP skaita:

Tiek summētas

- **3 minūtes uz katriem 100 metriem;**
- **3 minūtes uz katru distances sektora KP;**
- **3 minūtes uz katriem 10 metriem kāpumā.**
- Sacensību rīkotājiem ir tiesības noteikt minūšu skaitu un piesummēt pie kontrollaika, ja dalībniekam distancē ir papildus šķēršļi. *Piemēram*: ceļi vai takas ar dažādiem šķēršļiem (*koku saknes, smiltis, dubļi u.c.*), luksofora zaļās gaismas gaidīšana ielu krustojumos, utml.

Laika KP staciju skaits, netiek skaitīts kontrollaika noteikšanā.

Jebkura dalībnieka aizkavēšana distancē, kas radusies no viņa neatkarīgu iemeslu dēļ, kontrollaiks tiek pagarināts par tik minūtēm, par cik tika dalībnieks aizkavēts. *Piemēram*: LKP sektors bija distancē, aizkavēšanās sanāca pēkšņas nepārvaramas varas darbības rezultātā vai arī citi iemesli rīkotāju vainas dēļ.

Par kontrollaika **neattaisnotu pārtērēšanu dalībnieku soda**:

- par katrā pilnām un nepilnām **5 minūtēm mīnus 1 punkts**.

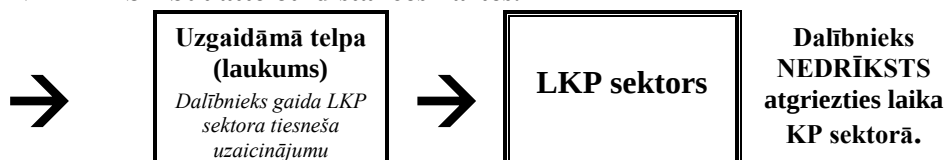
Laika KP (LKP) sektors

Lai noteiktu dalībnieku labāko rezultātu, starp dalībniekiem ar iespējamo vienādu punktu skaitu, tiek iekārtots LKP sektors. LKP sektorā drīkst būt 1 – 4 KP stacijas.

Drīkst būt arī tā, ka vienā Laika KP stacijā ir 2 – 4 uzdevumi.

LKP sektoru drīkst iekārtot gan pirms oficiālā starta, gan distances vidū, gan arī pēc finiša.

LKP sektora KP aplīši **NEDRĪKST** būt attēloti distances kartēs.

Uzgaidāmajā telpu (*laukumu*) vēlams iekārtot tādās vietās, kur ir daudz solu vai arī vēlams tur novietot krēslus, lai dalībnieki, kuri nebrauc ar ratiņkrēsliem, gaidot tiesneša uzaicinājumu var apsēsties.

LKP sektorā nedrīkst būt vairāk, kā viens dalībnieks

Dalībniekam pēc uzdevuma paveikšanas **nekavējoties ir jāatstāj LKP sektors.**

Pēc LKP sektora, dalībnieks **NEDRĪKST ATGRIEZTIES** „uzgaidāmajā telpā (*laukumā*)” vai distancē.

Stigri aizliegta jebkāda kontaktēšanās ar „uzgaidāmajā telpā (*laukumā*)” un distancē vēl esošajiem dalībniekiem.

LKP sektora uzbūve pie katras KP grupu stacijas:

- NP;
- 3 – 6 KP karodziņiem;
- pie NP jābūt plāksnītēm ~ A5 formātā ar labi saredzamiem burtiem „A”, „B”, „C”, „D”, „E” un „F”
- krēsls

NP tiek iekārtots tieši tā pat, kā distancē, lai pie tā var ērti nostāties arī ratiņnieki.

Plāksnītes ar burtiem drīkst būt katram burtam atsevišķi vai arī visi pieci burti drīkst būt vienā plāksnē, kuras vēlamais izmērs ne mazāks, 50 x 20 cm.

Otrā varianta gadījumā plāksnei jābūt piestiprinātai pie NP statīva tā, lai neplivinātos no iespējamā vēja.

LKP sektorā, KP jānosaka visiem dalībniekiem vienādā acu augstumā. Tāpēc tiem dalībniekiem, kuri nelieto braucamkrēslus, pie NP jāapsēžas tiesnešu norādītajā krēslā.

Dalībnieka uzdevums LKP sektorā

60 sekunžu laikā noteikt, kurš no KP karodziņiem, atbilst kartē iezīmētā aplīša centram un leģendai, nosaucot, ar starptautiskā fonētiskā alfabēta vārdiem:

A – alfa;

B – bravo;

C – čarlī;

D – delta;

E – eko.

F – fokstrot.

Vai parādīt attiecīgā burta plāksnīti.

Kad dalībnieks ir atbildējis, tiesnesis fiksē laiku un to ieraksta dalībnieka kontrolkartiņā.

Laika KP sektorā **nedrīkst** būt „Zerro KP” (*t.i., ka ne viens no KP karodziņiem neatbilsts KP aplīša centram un leģendai*)

Laika KP sektora stacijā, veicot uzdevumu **nedrīkst skali domāt**, jo tiesnesis fiksē pirmo sadzirdēto atbildi.

Dalībnieka atbildes LKP vērtēšana:

- ja atbilde ir pareiza, spēkā paliek tiesneša fiksētais laiks un pie distancē iegūtajiem punktiem tiek pieskaitīts LKP iegūtais punkts;
- ja atbilde ir nepareiza, dalībnieks saņem 60 soda sekundes un punkts netiek ieskaitīts;
- ja 60 sekunžu laikā dalībnieks nav atbildējis, saņem 120 soda sekundes un punkts netiek ieskaitīts.
- Tiesnesis **nedrīkst fiksēt „Nē”, „neviens” jeb nulles (zerro) atbildi.**

LKP sektorā visu esošo KP laiki tiek summēti.

Labāku rezultātu starp dalībniekiem ar vienādu punktu skaitu iegūst tas dalībnieks, kuram ir mazāka sekunžu summa.

Dalībnieka un tiesneša darbība LKP sektorā

Pēc tiesneša uzaicinājuma dalībnieks ieiet (*iebrauc*) LKP sektorā un dodas pie norādītā navigācijas punkta;

Tiesnesis pasniedz (*vai noliek*) dalībniekam jau **noorientētu karti** un palaiž sekunžrādi;

Kad dalībnieks ir atbildējis, tiesnesis fiksē laiku un to ieraksta dalībnieka kontrolkartiņā.

Tiesnesim dalībnieks **ir jābrīdina, kad ir atlikušas 10 sekundes.**

Kad ir pagājušas 60 sekundes, **tiesnesis bez brīdinājuma noņem karti un dalībnieka kontrolkartiņā ieraksta 120 sekundes.**

Dalībniekam aizliegts

- bez tiesneša uzaicinājuma ieiet LKP sektorā;
- grozīt karti, tāpēc, ka tā jau ir noorientēta;
- uzdot tiesnesim liekus jautājumus, *piemēram:* par atbildes pareizību vai nepareizību, par atbildes laiku u.c. jautājumus;
- pēc uzdevuma izpildes aizkavēties LKP sektorā.

LKP sektora tiesneša pienākumi

- ja LKP sektorā ieiet dalībnieks, kurš nebrauc ratiņkrēslā, tad jānoliek pie navigācijas punkta (NP) krēsls un jālūdz apsēsties ar skatu pret KP karodziņiem;
- pārliecināties vai dalībnieks redz visus KP karodziņus;
- ieteicams atgādināt, ka karte jau ir noorientēta, tāpēc nevajag to grozīt;
- ieteicams pajautāt dalībniekam vai ir gatavs veikt uzdevumu;
- brīdīt, kad pasniedz (*novieto*) karti dalībniekam priekšā, jāpalaiž sekunžrādis un jādod komanda „starts” vai „laiks”
- pēc 50 sekundēm jābrīdina dalībnieks, kad atlikušas 10 sekundes.

LKP sektora tiesnesim aizliegts

- pirms LKP sektora slēgšanas pateikt dalībniekam vai jebkurai citai personai vai atbilde pareiza vai nepareiza;;
- pirms LKP sektora slēgšanas pateikt dalībniekam vai jebkurai citai personai atbildes laiku;
- atļaut LKP sektorā atrasties vairāk, kā vienam dalībniekam.

Par ierakstiem dalībnieka kontrolkartīnā

LKP tiesnesis dalībnieka kontrolkartīnā ieraksta reālo atbildes laiku, neatkarīgi no tā vai atbilde bijusi pareiza vai nepareiza;

Ja dalībnieks 60 sekunžu laikā nav atbildējis, tiesnesis drīkst ierakstīt 120 sekundes;

Nepareizās atbildes laiku svītrošanu un 60 soda sekunžu ierakstīšanu veic sacensību galvenā sekretāra norīkotā darba grupa kura pārbauda kontrolkartīnas un veic galīgo rezultātu aprēķināšanu.

LKP sektora kartes (*paraugu skat. pielikumā*)

LKP sektorā esošie KP nedrīkst būt distanču kartēs;

LKP sektora kartēm ir jābūt tādā pašā mērogā, kā distanču kartēm;

LKP sektora kartē ir jābūt tikai vienam KP aplītim;

Ieteicams LKP sektora karti uzlīmēt uz kartona vai cita cieta materiāla;

Uzlīmētajai kartei jābūt jau noorientētai un uzlīmētai tā, lai pamatnes malas virziens sakristu ar navigācijas virzienu, nevis ar Z-D līnijas virzienu;

Kartē jābūt iedrukātam KP aplītim un zem tā KP leģendai;

Kartē jābūt attēlotai labi saredzamai, bultas veidā Z-D līnijai.

Informācija

Pēc starta slēgšanas, ja sacensību rīkotāji nav noteikuši citādi, uz informācijas stenda ir jāizliek kontrolkartīna ar pareizo atzīmju paraugiem un paplašinātā mērogā (*vismaz 200%*) distanču un LKP sektora KP rajonu karšu fragmenti, kuros tiek parādīts NP, KP karodziņu izvietojums un pareizās atbildes.

Pielikums Nr 1

Par Laika KP sektora kartēm

Pre-O sacensībās Laika KP sektorā esošie KP nedrīkst būt attēloti distanču kartēs.

KP karodziņi Laika KP sektorā ir jānovieto tā, lai tos neredzētu dalībnieki, kuri gaida tiesneša uzaicinājumu.

Laika KP kartes fragmentam ir jābūt nostiprinātam uz cieta materiāla pamatnes (*planšetes*), kuras izmēram jābūt ne mazākam par A5 formātu un ne lielākam par A4 formātu.

Vēlamais kartes fragmenta rāmja izmēram ir jābūt ne mazākam, kā 6 x 6 cm.

Laika KP kartes mērogam ir jābūt tādām pašām, kāds ir distanču kartē.

Laika KP kartes fragmentā ir jābūt iedrukātam tikai vienam KP aplītim, katram uzdevumam atsevišķi.

Dalībnieku ērtībām, vēlams sarkanā krāsā.

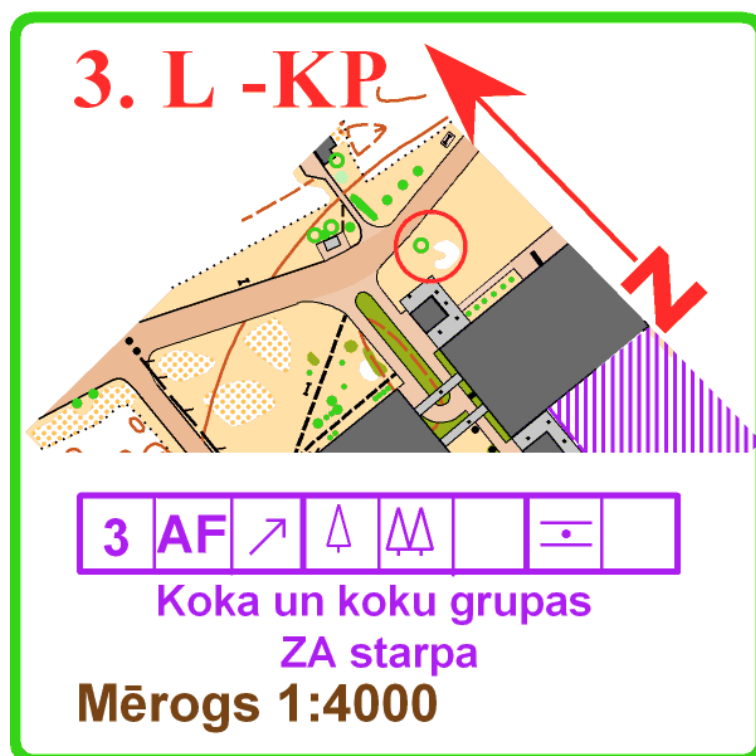
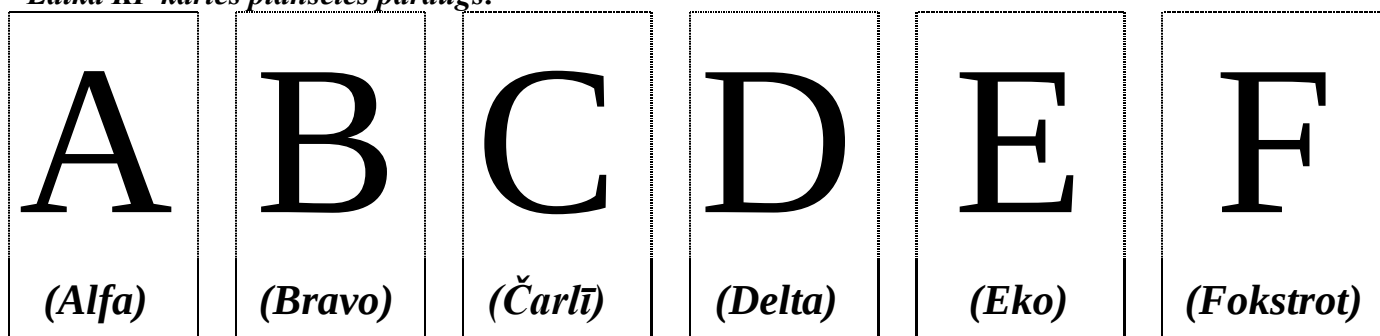
Blakus kartes fragmentam ir jābūt iedrukātai bultai, kura norāda uz Ziemeļiem. Bultai ir jābūt labi saskatāmai un vēlams sarkanā krāsā.

Zem kartes fragmenta ir jābūt KP vietas apraksta (*lēģendas*) tabuliņai. Ja sacensībās piedalīsies arī iesācēji, tad ieteicams zem lēģendas tabuliņas ierakstīt arī vārdisko skaidrojumu, kā lēģenda ir jānolasa no tabuliņas.

Kartes fragmenta rāmja noformējumā ir jāieraksta kartes mērogs.

Pamatnes (*planšetes*) augšdaļā ir jābūt iedrukātiem KP karodziņu nosaukuma burti. Burtiem ir jābūt labi saskatāmiem. Gan dalībnieku, gan tiesnešu ērtībām, ieteicams zem katra burta ierakstīt tā starptautisko fonētiskā alfabēta nosaukumu (*špikeri*).

Laika KP kartes planšetes paraugs:

Pielikums Nr 2

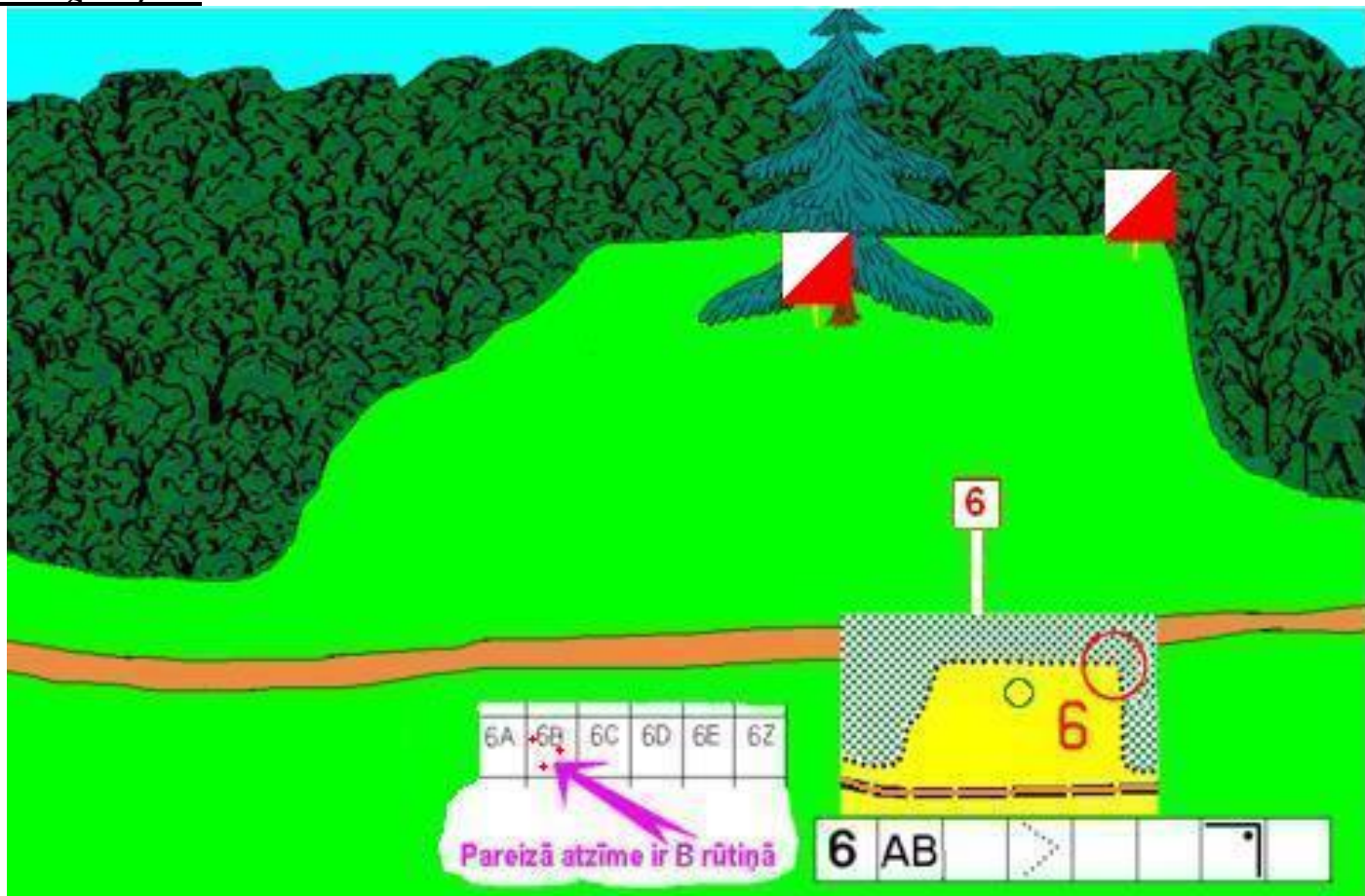
Daži izskaidrojošie piemēri par KP karodziņa identificēšanu no navigācijas punkta un atzīmēšanas Pre-O sacensību kontrolkartīņā un arī vingrinājumu uzdevumi sevis pārbaudei.

KP vietas apraksta (*lēģendas*) tabuliņā norādītā KP atrašanās vieta sakrīt ar kartē iedrukātā KP aplīša centru.

Vingrinoties ar šiem attēliem, ieteicams ņemt palīgā papīru un rakstāmo, un veicot katru uzdevumu visu pierakstīt, pēc tam salīdzināt ar pareizajām atbildēm, kuras ir 15. Lpp.

UZMANĪBU!!! Visos zemāk esošajos attēlos ir pieņemts, ka navigācija ir uz Ziemeļiem.

1. vingrinājums

Kā nolasīt lēģendu no tabulas:

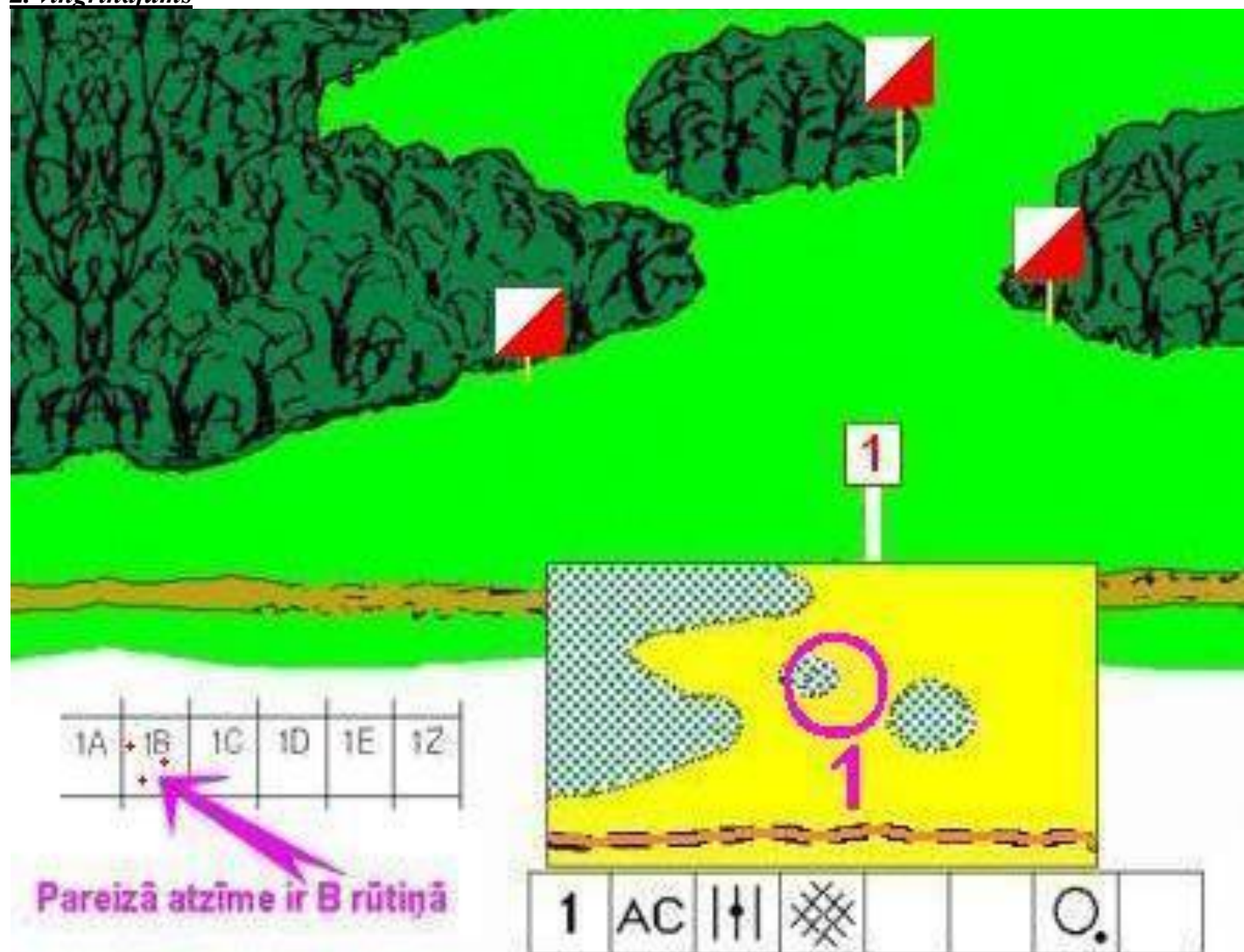
Distancē pēc kārtas **6. KP** → **AB** – divi KP karodziņi > kontūras (audžu robežas) **ZA** stūrī.

Skatoties uz šo KP grupu, pareizā atbilde varētu būt **tikai viena** no **trīs** iespējamajām – **A, B** vai **Z**. Dalībniekam pašam ir jāizlemj, kura atbilde varētu būt pareiza, nolasot KP lēģendu, apskatot kartē aplīša centru un to visu salīdzinot ar apvidu. Attēlā redzamajā kontrolkartīņas fragmentā ir redzams, ka dalībnieks atzīmi ir veicis uz 6. KP līnijas, „B” rūtiņā.

Uzdevumi vingrinājumiem un prāta asināšanai:

- 1) Kāda vēl varētu būt pareiza „B” KP karodziņa lēģenda?;
- 2) Nosaki „A” KP karodziņa lēģendu;
- 3) Kurā kontrolkartīņas rūtiņā uz 6. KP līnijas būs pareizā atbilde, ja attēlā navigācija būtu uz Dienvidiem?.

2. vingrinājums

Kā nolasīt leģendu no tabulas:

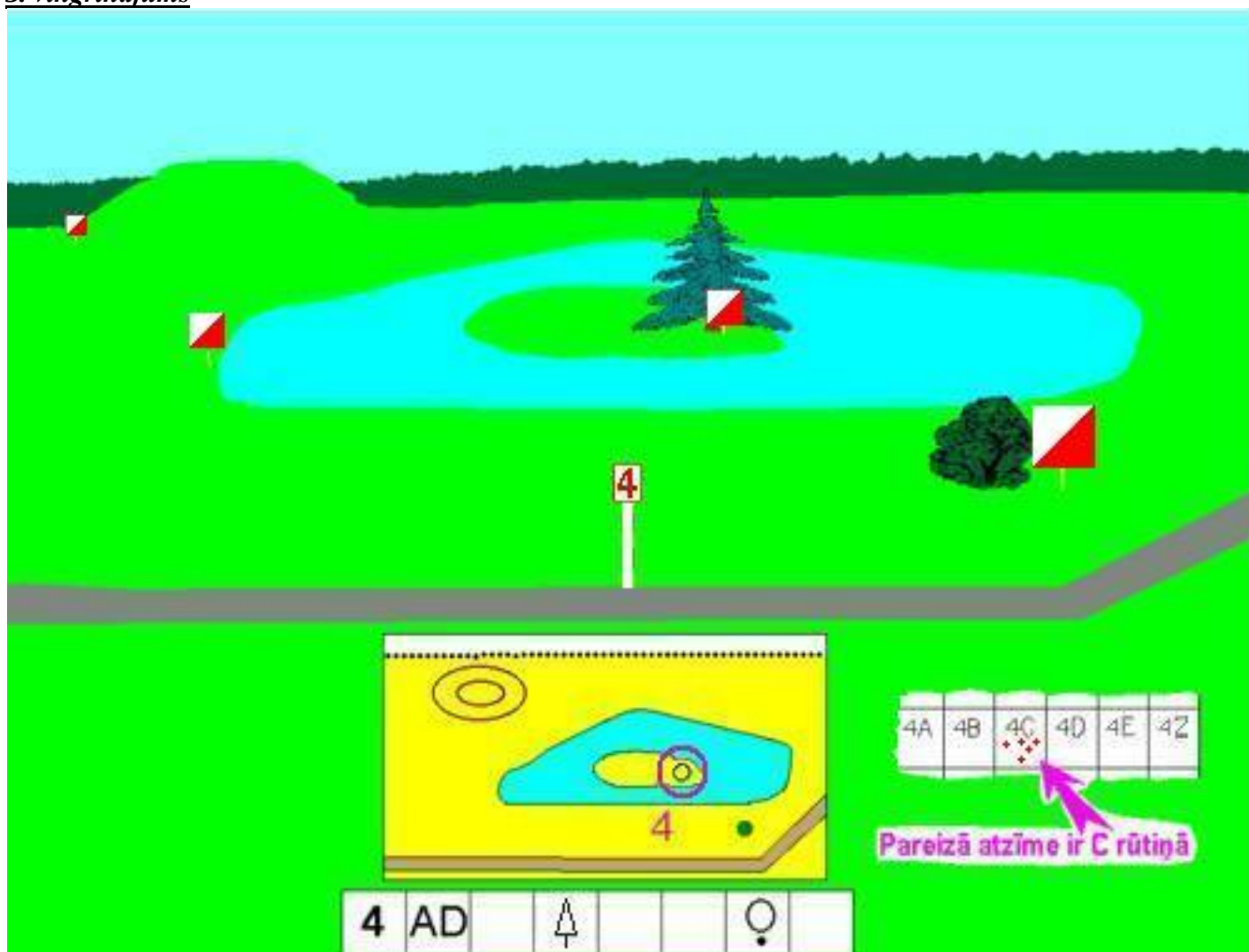
Distancē pēc kārtas 1. KP → AC – trīs KP karodziņi > vidējā biezokņa (krūmiņa) DA pusē.

Skatoties uz šo KP grupu, pareizā atbilde varētu būt **tikai viena** no **četrām** iespējamajām – **A, B, C** vai **Z**. Dalībniekam pašam ir jāizlemj, kura atbilde varētu būt pareiza, nolasot KP leģendu, apskatot kartē aplīša centru un to visu salīdzinot ar apvidu. Attēlā redzamajā kontrolkartiņas fragmentā ir redzams, ka dalībnieks atzīmi ir veicis uz 6. KP līnijas, „B” rūtiņā.

Uzdevumi vingrinājumiem un prāta asināšanai:

- 1) Kuram, no attēlā redzamajiem 3 KP karodziņiem, varētu būt arī pareiza leģenda „starp krūmiem”?
- 2) Nosaki „C” KP karodziņa leģendu;
- 3) Ja navigācija būtu uz Dienvidiem, tad kādai vajadzētu būt KP leģendai, lai atbilde „B” rūtiņā būtu pareiza?

3. vingrinājums

Kā nolasīt leģendu no tabulas:

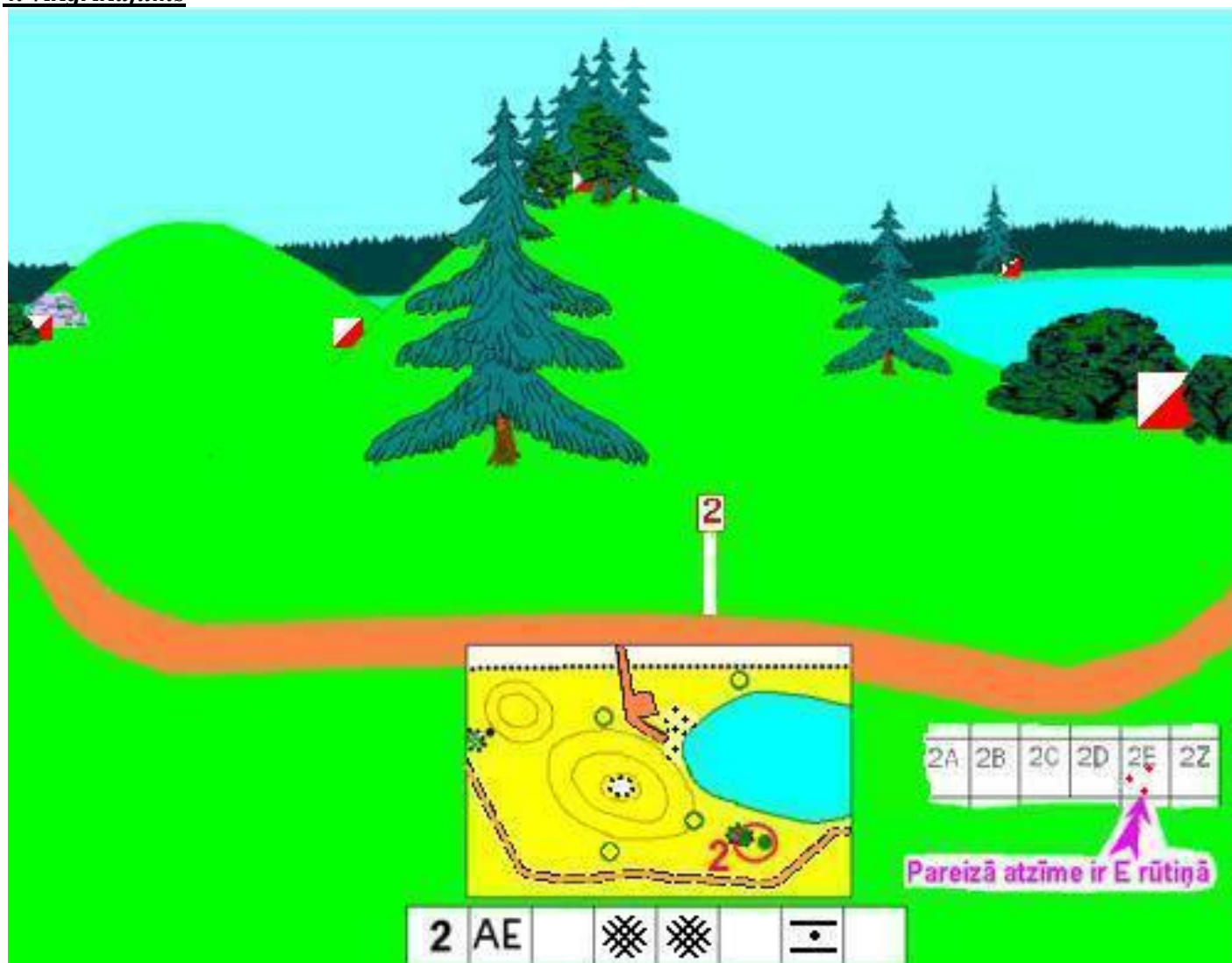
Distancē pēc kārtas 4. KP → AD – četri KP karodziņi > koka D pusē.

Skatoties uz šo KP grupu, pareizā atbilde varētu būt **tikai viena** no **piecām** iespējamajām – **A, B, C, D** vai **Z**. Dalībniekam pašam ir jāizlemj, kura atbilde varētu būt pareiza, nolasot KP leģendu, apskatot kartē aplīša centru un to visu salīdzinot ar apvidu. Attēlā redzamajā kontrolkartiņas fragmentā ir redzams, ka dalībnieks atzīmi ir veicis uz 4. KP līnijas, „C” rūtiņā.

Uzdevumi vingrinājumiem un prāta asināšanai:

- 1) Nosaki „A” KP karodziņa leģendu;
- 2) Nosaki „C” KP karodziņa leģendu, ja navigācija būtu uz Dienvidiem;
- 3) Ja navigācija būtu uz Rietumiem, tad kāda būs „B” KP karodziņa leģenda?.

4. vingrinājums

Kā nolasīt leģendu no tabulas:

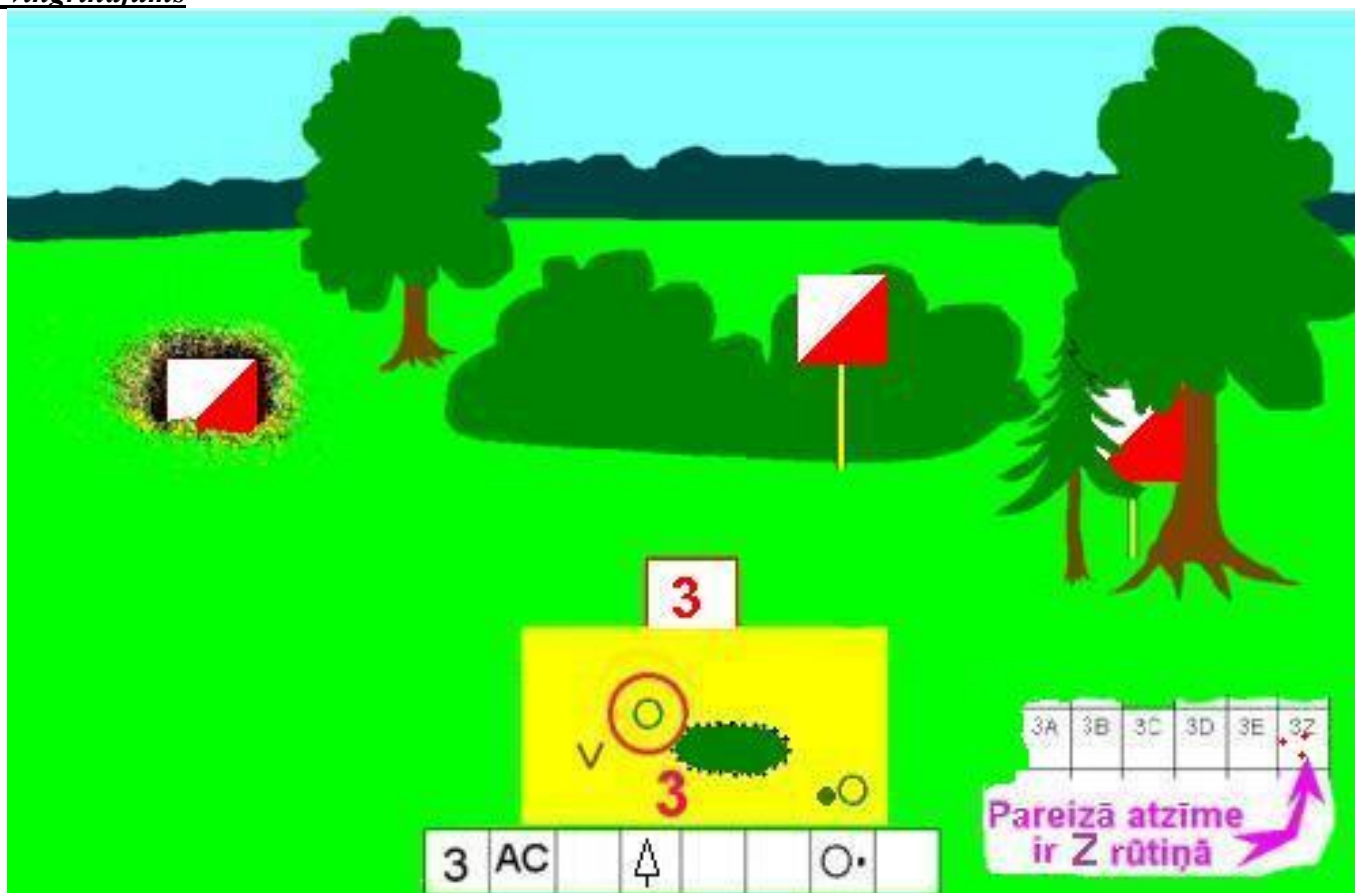
Distancē pēc kārtas 2. KP → AE – pieci KP karodziņi > starp biezokņiem (krūmiem) .

Skatoties uz šo KP grupu, pareizā atbilde varētu būt **tikai viena** no **sešām** iespējamajām – **A, B, C, D, E** vai **Z**. Dalībniekam pašam ir jāizlemj, kura atbilde varētu būt pareiza, nolasot KP leģendu, apskatot kartē aplīša centru un to visu salīdzinot ar apvidu. Attēlā redzamajā kontrolkartiņas fragmentā ir redzams, ka dalībnieks atzīmi ir veicis uz 2. KP līnijas, „E” rūtiņā.

Uzdevumi vingrinājumiem un prāta asināšanai:

- 1) Kuram KP karodziņam leģenda varētu būt – „koku grupas D pusē”?;
- 2) Kuram KP karodziņam leģenda varētu būt – „virsotnes D daļa”? ;
- 3) Kuram KP karodziņam leģenda varētu būt – „koku grupas D daļa”?;
- 4) Kuram no kokiem leģenda varētu būt - „paugura Z pakājē”?;
- 5) Kādi objekti ir paugura ZA pakājē?.

5. vingrinājums

Kā nolasīt leģendu no tabulas:

Distancē pēc kārtas 3. KP → AC – trīs KP karodziņi > koka A pusē.

Skatoties uz šo KP grupu, pareizā atbilde varētu būt **tikai viena** no **četrām** iespējamajām – **A, B, C** vai **Z**. Dalībniekam pašam ir jāizlemj, kura atbilde varētu būt pareiza, nolasot KP leģendu, apskatot kartē aplīša centru un to visu salīdzinot ar apvidu. Attēlā redzamajā kontrolkartiņas fragmentā ir redzams, ka dalībnieks atzīmi ir veicis uz 3. KP līnijas, „Z” rūtiņā.

Uzdevumi vingrinājumiem un prāta asināšanai:

1) Kuram KP karodziņam leģenda varētu būt – „starp kokiem”?

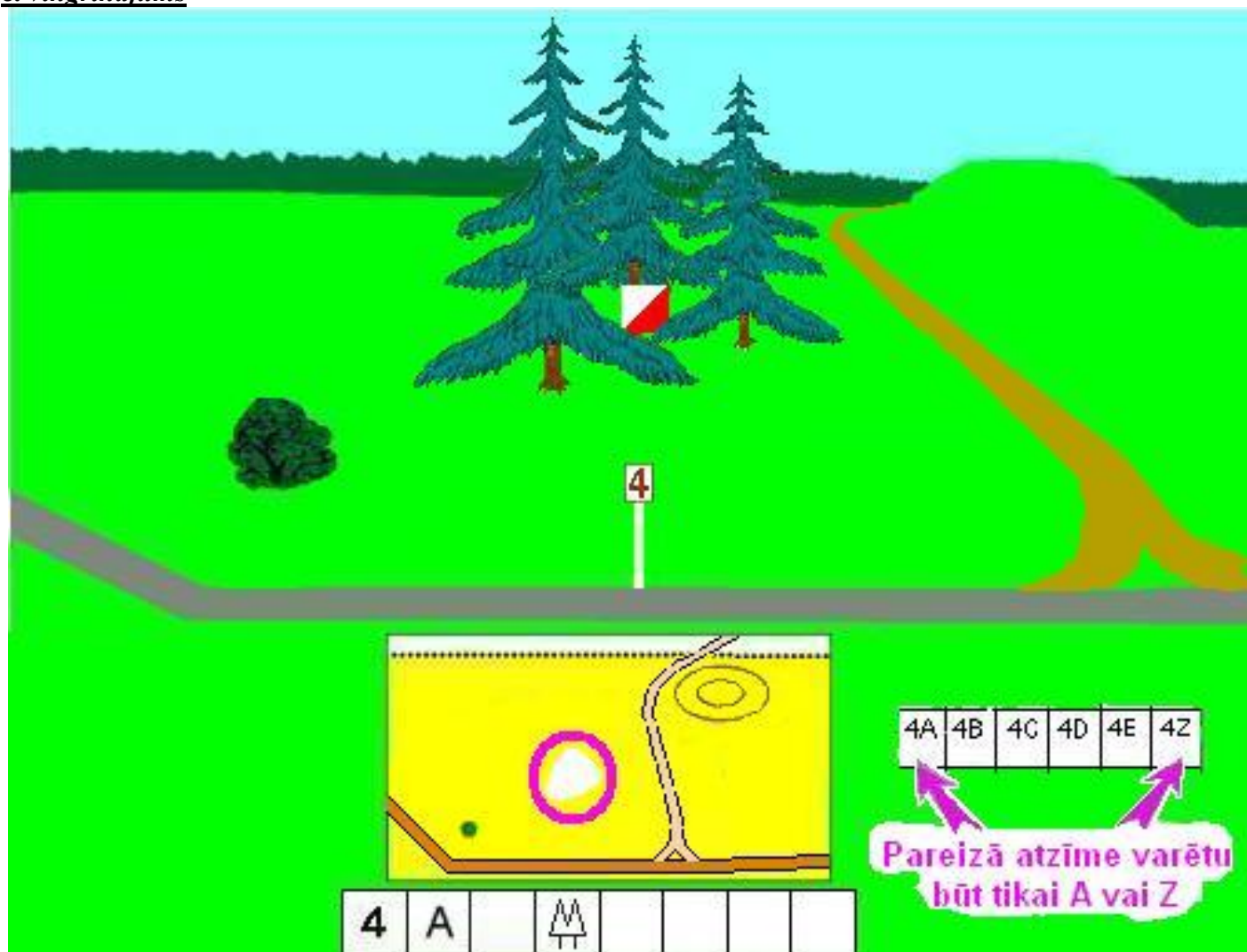
2) Ja navigācija būtu uz Dienvidiem, tad kurā 3.KP līnijas rūtiņā būtu pareizā atbilde? ;

3) Kuram KP karodziņam leģenda varētu būt –

3	AC	→	△			○	
---	----	---	---	--	--	---	--

 „A koka ZR pusē”?

6. vingrinājums

Kā nolasīt leģendu no tabulas:

Distancē pēc kārtas 4. KP → A – viens KP karodziņš > koku grupa.

Skatoties uz šo KP, pareizā atbilde varētu būt **tikai viena** no **divām** iespējamajām – A vai Z.

Šajā gadījumā dalībniekam, vizējot ar kompasu gan no navigācijas punkta, gan arī citviet no ceļa vai takas, pa iedomāto līniju, kura iet caur tiem orientieriem, kuri atrodas ap koku grupu ir jānosaka vai KP karodziņš ir koku grupas centrā vai nav.

Ja KP karodziņš ir koku grupas centrā, tad pareizā atbilde uz 4.KP līnijas būs jāatzīmē „A” rūtiņā.

Ja KP karodziņš ir tālāk par 1 m no koku grupas centra, tad pareizā atbilde uz 4.KP līnijas būs jāatzīmē „Z” rūtiņā.

Uzdevumi vingrinājumiem un prāta asināšanai:

- 1) Pēc visām pārbaudēm konstatēts, ka KP karodziņš ir koku grupas centrā. Kāda būs pareizā atbilde, ja navigācija būtu uz Dienvidiem?;
- 2) Ja leģenda būtu „starp biezokni (krūmiņu) un pauguru”, kura atbilde būtu pareiza? ;
- 3) Ja KP karodziņš atrodas 1,54 m uz Ziemeļiem no koku grupas centra un 1,24 m uz Dievidiem no koku grupas Ziemeļu malas, kāda būs KP leģenda?;

Vingrinājumu pareizās atbildes

1. vingrinājums

1)

6	AB						
---	----	--	---	--	--	---	--

 ... klajuma ZA stūrī;

2)

6	AB						
---	----	--	---	--	--	---	--

 ... koka DR pusē;

3) Pareizā atbilde jāatzīmē „Z” rūtiņā.

2. vingrinājums

1) Ne vienam;

2)

1	AC						
---	----	---	---	--	--	---	--

 ..., A biezokņa (*krūmiņa*) DR pusē;

3)

1	AC						
---	----	---	---	--	--	---	--

 ..., vidējā biezokņa (*krūmiņa*) ZR pusē;

3. vingrinājums

1)

4	AD						
---	----	--	---	--	--	---	--

 ... paugura DR pakājē;

2)

4	AD						
---	----	--	---	--	--	---	--

 ..., koka Z pusē;

3)

4	AD						
---	----	--	---	--	--	---	--

 ..., dīķa D pusē;

4. vingrinājums

1) Ne vienam;

2) „C”;

3) „C”;

4) Paugura Z pakājē esošais koks no navigācijas punkta nav redzams, jo tam priekšā ir kalns;

5) Ceļš ar segumu, ceļa A pusē stāvlaukums, pludmales smiltājs un ezera R krasts. *Dabā (attēlā) no navigācijas punkta to visu nevar redzēt, jo priekšā ir kalns, tāpēc šīs ziņas ir jānolasa no kartes.*

5. vingrinājums

1) Ne vienam;

2) Pareizā atbilde jāatzīmē „Z” rūtiņā;

3) „C”;

6. vingrinājums

1) Pareizā atbilde jāatzīmē „A” rūtiņā;

2) Tāda leģenda nedrīkst būt tāpēc, ka biezoknis (*krīmiņš*) un paugurs, kartē atrodas ārpus KP aplīša aplozes;

3)

4	A						
---	---	--	---	--	--	---	--

 ..., koku grupas Z daļa.